

Aika 26.01.2026, klo 10:00 - 11:27

Paikka Kokoushuone Tammi

Käsitellyt asiat

- § 1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 2 Pöytäkirjan tarkastaminen**
- § 3 Maakuntajohtajan ajankohtainen katsaus**
- § 4 Aluekehitysjohtajan viran haettavaksi julistaminen**
- § 5 Varsinais-Suomen liiton kulttuuritoimikunnan jäsenten nimeäminen**
- § 6 Varsinais-Suomen strategian 2040+ toteuttamissuunnitelma**
- § 7 Varsinais-Suomen maakuntaohjelma- ja kumppanuustyön vuosikatsaus 2025 ja arviointi 2022–2025**
- § 8 Varsinais-Suomen hallitusohjelmatavoitteiden päivittäminen vaalikaudelle 2027–2031**
- § 9 Hankinta: Turun MAL-kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelma**
- § 10 Central Baltic 2021–2027 -ohjelman mediaseurantapalveluntarjoajan valinta**
- § 11 Kannanotto resurssiviisaan ja ilmastokestävän suunnittelun ja kaavoituksen edistämiseksi**
- § 12 Asiantuntijalausunto valtiovarainministeriön lausuntopyynnöstä koskien alueellisen matkailijaveron toteuttamista**
- § 13 MSP-EGD 2 -hankkeen käynnistäminen**
- § 14 Saaristomeri-ohjelman toimeenpano (2023–2025) -hankkeen päättäminen**
- § 15 Pienten taajamien vesistölähtöiset hulevesiratkaisut Varsinais-Suomessa (PINTAHULEET) -hankkeen päättäminen**
- § 16 Maakuntavaltuuston jäsenmuutokset, Kustavin kunta**
- § 17 Maakuntavaltuuston jäsenmuutokset, Kaarinan kaupunki**
- § 18 Aluesuunnittelujaoston 15.12.2025 antamat lausunnot ja käsittelemät asiat**
- § 19 Viranhaltijapäätökset**
- § 20 Tiedoksi annettavat asiat**

Saapuvilla olleet jäsenet

Ville Valkonen, puheenjohtaja
Saku Nikkanen, 1. varapuheenjohtaja
Pekka Kuusisto, 2. varapuheenjohtaja
Mikko Aaltonen
Kimmo Aho
Teija Ek-Marjamäki
Perttu Helin, varajäsen
Katri Kapanen, varajäsen
Timo Katajainen
Laura Kontu
Sari Pesonen
Juhani Pilpola
Eija Raunio, poistui 11:01
Jaana Reijonsaari
Ville Roslakka
Elina Ruohonen
Konsta Weber, poistui 11:24
Nicke Wulff, poistui 11:17
Anna-Leena Yli-Jama

Muut saapuvilla olleet

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja, esittelijä
Petra Määttänen, hallintojohtaja, sihteeri
Aliisa Wahlsten, Mv:n puheenjohtaja
Sara Koiranen, Mv:n III varapuheenjohtaja, poistui 11:17
Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
Heidi Saaristo-Levin, suunnittelujohtaja
Salla-Maria Lauttamäki, kehittämispäällikkö, poistui 10:48
Riikka Leskinen, toimialapäällikkö
Petteri Partanen, elinkeinopäällikkö
Kirsi Stjernberg, viestintäpäällikkö
Miika Tiainen, erikoissuunnittelija, saapui 10:49, poistui 11:16
Sanna Reuna, hallinnon assistentti

Poissa

Arttu Laaksonen
Emma Lindqvist
Kaija Hartiala, Mv:n I varapuheenjohtaja
Laura Lähteenmäki-Ojala, Mv:n II varapuheenjohtaja

Allekirjoitukset

Ville Valkonen
Puheenjohtaja

Petra Määttänen
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

10.02.2026

10.02.2026

Pekka Kuusisto

Timo Katajainen

§ 1

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kutsu ja esityslista on lähetetty maakuntahallituksen jäsenille ja varajäsenille sekä maakuntavaltuuston puheenjohtajille.

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Hyväksytään kokouksen käsittelyjärjestykseksi jäsenille toimitettu esityslista.

Päätös

Puheenjohtaja Ville Valkonen totesi kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi, koska läsnä oli 19 jäsentä.

§ 2

Pöytäkirjan tarkastaminen

Pöytäkirjat hyväksytään ja tarkastetaan sähköisesti.

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus valitsee pöytäkirjantarkastajiksi Timo Katajaisen ja Pekka Kuusiston.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 3

Maakuntajohtajan ajankohtainen katsaus

Varsinais-Suomi on yhteyksien rakentaja, joka kiinnittää Suomen länteen.

Joulukuussa 2025 maakuntavaltuustomme hyväksymä maakuntastrategia ja -ohjelma ohjaavat Varsinais-Suomea kohti vahvempaa, kestävämpää ja kilpailukykyisempää tulevaisuutta. Strategia vastaa ilmastonmuutoksen, teknologisen murroksen ja geopoliittisten muutosten tuomiin haasteisiin, mutta hyödyntää samalla niiden avaamat mahdollisuudet vihreään siirtymään, osaamisperusteiseen kasvuun ja huoltovarmuuden vahvistamiseen. Saavutettavuus on strategiamme ydinvoima.

Länsiyhteytemme merkitys noteerattiin ja priorisoitiin joulukuussa 2025 sekä Suomessa että Euroopan ministerineuvostossa

Suomen eduskunta osoitti viime joulukuun alussa Väylävirastolle kansallisen määrärahan Helsinki–Turku–Tukholma -kiinteän yhteyden selvityksen käynnistämiseen. EU:n jäsenvaltioiden vastuuministerit tapasivat 15.12. aiheena muun muassa neuvoston kanta tulevaan CEF-ohjelmaan. Erittäin merkittäväksi uutiseksi nousi se, että Euroopan unionin jäsenmaiden edustajat nostivat kokouksessa eurooppalaisen liikennehoiduksen prioriteettilistalle nimenomaan Helsinki–Turku–Tukholma -yhteyden, mikä mahdollistaa EU-rahoituksen hakemisen koko yhteysvälille. CEF-päätösten myötä Suomen Länsiradalle avautui myös väylä EU-rahoitukseen. Saimme samana päivänä myös kansallisesti merkittävät päätökset Länsiradan jäsenkunnista, kun Lohja ja Salo antoivat vihreää valoa hankkeen edistämislle.

Yhteyksiemme kehittämisen osalta olimme mukana Väyläviraston Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen siltahankkeiden valmistajaistilaisuudessa ja tapasimme liikenneministeri Lulu Ranteen. Olemme mukana myös Nordic Railway -selvityksen julkistamistilaisuudessa 27.1. Tukholmassa.

Varsinais-Suomen liiton vuoden 2026 keskeiset tavoitteet

- Kiinteä länsiyhteys: Tukholman aktivoituminen Varsinais-Suomeen sekä jatkuva vuoropuhelu Euroopan komission DG Move:n kanssa. Varsinais-Suomen tavoitteiden edistämien kaikissa kv-verkostoissa. Eritispaino Tukholman alueen toimijoiden yhteistyön aikaansaamisessa ja aktivoinnissa laajasti Varsinais-Suomen toimijoiden, verkostojen, yritysten, organisaatioiden ja tutkimuslaitosten kanssa.
- Tiivis yhteistyö ja yhteisten etujen ajaminen kasvukolmion maakuntien ja niiden pääkaupunkien kanssa.
- Liikennehoidatut: Länsirata, paikallisjunat ja tieverkkomme kehittäminen.
- Maakuntastrategian toteutus käyntiin yhdessä verkostojen kanssa ja Varsinais-Suomen kuntien tukeminen sen toteuttamisessa. Eritystavoitteena on saada Varsinais-Suomen päättäjät ja elinkeinoelämä näkyvästi mukaan strategian toteuttamiseen.

- Vihreä siirtymä: Vahva tuki ja vaikuttaminen vihreiden investointien käynnistämiseksi. Infrainvestoinnit ja maakuntakaavan uudistus tukevat ilmasto- ja merialuesuunnittelua.
- Strategisen, mutta konkreettisen yhteistyön käynnistys Kiovan alueen kanssa Ukrainan tukemiseksi ja uudelleenrakentamiseksi.
- Saaristomeren tilan parantaminen konkreettisilla toimilla yhteistyössä eri verkostojen kanssa sekä politiikkaan vaikuttaminen.
- TKI-rahoituksen vahvistaminen ja toimijoiden aktivointi osaamisperusteisen kasvun turvaamiseksi.
- Maakunnan aseman nostaminen EU-rahoituksen kohteena uudella MFF-ohjelmakaudella.
- Pro Varsinais-Suomi -yhteisön toiminnan vakiinnuttaminen Helsingissä maakunnan näkyvyyden ja vaikuttavuuden kiihdyttämiseksi.
- Viestinnän vaikuttavuuden nostaminen eri kanavissa, erityisesti sosiaalisessa mediassa.

Edunvalvonta

Varsinais-Suomen liitto vahvistaa vaikuttamistyötään ja valmistautuu tulevaan hallituskauteen ja EU:n ohjelmakauteen. Käynnissä on hallitusohjelmataavoitteiden päivittäminen ja puolueiden vaaliohjelmiin vaikuttaminen. Vastuualueen toiminnan keskiössä ovat länsiyhteyden edistäminen, viestinnän kehittäminen ja uudet verkkosivut. Kuntapäätäjiä kohdataan maakunnallisella kierroksella, kasvumaakuntien yhteistyötä tiivistetään ja Pro Varsinais-Suomi -toiminta käynnistetään.

Aluekehittäminen

Liitto vaikuttaa EU:n uuden ohjelmakauden valmisteluun ja mahdollisen uuden CB-ohjelman käynnistykseen. Maakuntastrategian ja -ohjelman toteutus käynnistetään ja sitoutetaan toimijat. Panostetaan laadukkaiden EKA2-, ETGS- ja UKI-rakennemuutoshankkeiden sekä EAKR-hankkeiden toteutumiseen ja ekosysteemien kehittämiseen.

Aluesuunnittelu

Vuonna 2026 nähtäville asetetaan vaihemaakuntakaavaluonnos (energia ja vesien tila). Turun MAL-alueella laaditaan liikennejärjestelmäsuunnitelma ja kaupunkiseutusuunnitelma. Liitto valmistautuu kokonaismaakuntakaavan päivitykseen, jatkaa merialuesuunnittelun koordinaatiota ja varautuu alueidenkäyttölain uudistukseen sekä tietomallipohjaiseen suunnitteluun. Länsiyhteyden edistäminen jatkuu.

Hallinto

Liitto laajentaa Microsoft 365 Copilotin ja muiden tekoälytyökalujen käyttöä turvallisesti ja kouluttaa henkilöstöä niiden vastuulliseen hyödyntämiseen. Esihenkilötyötä tuetaan Pulssi-kyselyn avulla, työterveyspalvelut aloittavat uuden sopimuskauden ja CaseM-asianhallintajärjestelmä päivitetään versioon 2.0.

Valonia

Valonia päivittää ilmastotiekartan ja kehittää kuntien kanssa päästötyökaluja, kestäviä hankintoja, energiatehokkuutta ja liikkumisratkaisuja. Maakunnan ilmastoriskit arvioidaan ja sopeutumistoimia vahvistetaan yhdessä kuntien ja taloyhtiöiden kanssa. Maa# ja metsätalouden ilmastokestävyttä edistetään, Saaristomeriohjelman toimeenpanoa jatketaan valuma-alueilla ja luontotyön jatkuvuus varmistetaan sekä yritysysteistyötä kasvatetaan. Paikallista toimijuutta vahvistetaan muun muassa luonnonhoitoon, kiertotalouteen ja liikennejärjestelmään liittyen.

Lounaistieto

Lounaistieto päivittää strategiansa ja viestintäsuunnitelmansa, vahvistaa brändiään ja osallistuu kansallisiin datan yhteen toimivuuden kehityshankkeisiin. Avoimen tiedon verkostoa kehitetään, järjestetään Aluetietofoorumin 10-vuotisseminaari ja markkinoidaan Dataklubia. Tietopalvelujen tunnettuutta lisätään aktiivisella viestinnällä.

Liikenne 12 -suunnitelmaan nousi Helsinki-Turku-Tukholma-käytävä

Valtioneuvosto antoi 18.12.2025 selonteon eduskunnalle valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta vuosille 2026–2037. Ensimmäinen Liikenne 12 -suunnitelma on ollut voimassa vuosille 2021–2032 ja nyt annetulla selonteolla suunnitelmaa päivitettiin. Suunnitelmassa korostuvat turvallisuus ja liikenneinfran kaksoiskäyttö.

Rahoitusohjelman mukaan perusväylänpidon tasoa nostetaan, mutta väyläverkon kehittämisen raami niukkenee suunnittelukauden edetessä. Perusväylänpitoon ohjataan 72 %, kehittämiseen 16 % ja sotilaalliseen liikkuvuuteen 12 % rahoituksesta. Liikenteen kehittämisessä priorisoidaan huoltovarmuuden ja sotilaallisen liikkuvuuden tarpeet erityisesti Euroopan laajuisella TEN-T-verkolla.

Varsinais-Suomen yhtenä keskeisenä tavoitteena suunnitelman päivityksessä oli Helsinki-Turku-Tukholma -käytävän nostaminen suunnitelman Suomen kansainvälistä kytkeytymistä vahvistavien selvitettävien yhteyksien joukkoon. Tavoite toteutui. Voimassa olleessa suunnitelmassa tällaisina yhteyksinä oli tunnistettu aiemmin vain raideleveyden muutos Pohjois-Suomessa, Merenkurkun yhteys sekä

Helsinki–Tallinna -yhteys. Liikennekäytävällä on merkitystä Suomen tavoitellessa täysimääräistä liikenteen EU-rahoitusta. Komission esityksen mukaan on kaudella 2028–2034 EU-tuki liikennehankkeissa nousemassa jopa 50 prosenttiin.

Valtion rahoitusohjelmasta puuttuu valtion ostama lähijunaliikenne vuodesta 2031 eteenpäin, koska rahoituksesta päätetään vasta kilpailuttamisen jälkeen tulevalla hallituskaudella. Liikenne 12 -suunnitelmaa konkretisoi Väyläviraston investointiohjelma, joka valmistuu alkuvuoden aikana.

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää merkitä ajankohtaisen katsauksen tiedoksi.

Päätös

Edunvalvontajohtaja Malla Rannikko-Laine esitteli Liikenne 12 -suunnitelma-asian.

Aluekehitysjohtaja Tarja Nuotio esitteli Varsinais-Suomen liiton EU-edunvalvonta CPMR-järjestössä – edustajien nimeäminen -asiaa. Asia tullaan käsittelemään varsinaisesti 23.2.2026 maakuntahallituksen kokouksessa.

Maakuntahallitus päätti siirtää maakuntajohtajan ajankohtaiset sekä Varsinais-Suomen liiton vuoden 2026 keskeiset tavoitteet käsiteltäväksi 23.2.2026 kokouksessa.

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 4

Aluekehitysjohtajan viran haettavaksi julistaminen

VSLDno-2025-639

Aluekehitysjohtaja Tarja Nuotio on jäämässä eläkkeelle 1.10.2026 alkaen ja aluekehitysjohtajan virka on julistettava haettavaksi.

Hallintosäännön 37 §:n mukaan viran tai toimen julistaa haettavaksi se, jonka tehtävänä on valita viranhaltija tai työntekijä avoinna olevaan virkaan tai toimeen. Hallintosäännön 31 §:n mukaan maakuntavaltuusto valitsee maakuntajohtajan ja muut vakinaiset viranhaltijat ottaa palvelussuhteeseen maakuntahallitus.

Hallintosäännön 36 § mukaan vastuualuejohtajilta vaaditaan tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja käytännön kokemus vastuualueen toimialaan kuuluvissa tehtävissä sekä johtamiskokemusta.

Aluekehitysjohtaja johtaa liiton aluekehittämistyötä ja aluekehittämisen vastuualuetta.

Aluekehittämisen tavoite on parantaa maakunnan omatoimista ja tasapainoista kehitystä ja lisätä maakunnan kilpailukykyä. Työ tukeutuu maakunnan olemassa oleviin vahvuuksiin, joita ovat mm. osaaminen, elinkeinojen ja työllisyyden vahvistaminen ja kestävä kehitys. Tekemällä yhteistyötä kansainvälisissä verkostoissa lisäämme maakunnan tunnettavuutta ja edistämme maakunnan roolia Itämeren alueen yhtenä keskeisenä toimijana.

Aluekehitystyötä tehdään laajassa vuorovaikutuksessa jäsenkuntien, eri viranomaisten, elinkeinoelämän ja muiden maakunnan toimijoiden kanssa. Työkaluna käytämme mm. EU:n rakennepoliittisia ohjelmia ja valtion erillisiä budjettimäärärahoja.

Aluekehitysjohtajan tehtäviin kuuluu myös Euroopan unionin Central Baltic 2021–2027 ohjelman hallintoviranomaistehtäviä.

Hallintosäännön kelpoisuusvaatimusten lisäksi odotamme hakijalta vahvaa näyttöä verkostojohtamisesta, kykyä aktiiviseen edunvalvontatyöhön kuntien, valtion, elinkeinoelämän, koulutusorganisaatioiden, EU:n ja kansainvälisten sidosryhmien suuntiin. Tehtävässä menestyminen edellyttää myös syvällistä kunnallishallinnon, aluepolitiikan ja kansallisen elinvoimapolitiikan tuntemusta. Lisäksi arvostamme esihenkilökokemusta sekä yhteistyötaitoja.

Maakunnan kaksikielisyydestä ja kansainvälisistä suhteista johtuen arvostamme molempien kotimaisten kielten sekä englannin kielen hyvää suullista ja kirjallista taitoa.

Virkaan sovelletaan kuuden kuukauden koeaikaa.

Viran hakuprosessi on tarkoituksenmukaista toteuttaa maalís-huhtikuussa 2026. Maakuntahallitus päättää viran täyttämisen jatkovalmisteluista.

Valmistelija/lisätiedot

Petra Määttänen, hallintojohtaja
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus käy yleiskeskustelun aiheesta ja päättää

1. julistaa haettavaksi aluekehitysjohtajan viran
2. viran täyttämisen jatkovalmistelusta

Päätös

Hallintojohtaja Petra Määttänen esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 5

Varsinais-Suomen liiton kulttuuritoimikunnan jäsenten nimeäminen

VSLDno-2025-418

Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 20.10.2025 asettaa toimikaudekseen kulttuuritoimikunnan osaksi Varsinais-Suomen liiton luottamuselinorganisaatiota. Kulttuuritoimikunta on asiantuntijatoimielin, jonka kokoonpano ei noudata kuntavaalien tulosta. Kulttuuritoimikunnan asettaminen ei perustu lakiin.

Samalla maakuntahallitus päätti, että kaudella 2026–2030 kulttuuritoimikunnassa ovat edustettuina seuraavat alat/tahot:

- maakunnan kunnat alueellisesti kattavasti
- taide- ja kulttuurialan oppilaitokset
- ammattitaiteilijat
- Taiteen edistämiskeskus
- alueen kotiseututoimijat
- alueen museotoimijat
- luovat alat, tapahtumat ja yrittäjyys
- kulttuurimatkailu
- kulttuurihyvinvointi

Toimikunnan kokoonpanossa on otettu huomioon maakunnan alueellinen kattavuus, sukupuolijakauma, yleiskulttuurin erilaiset toimialat sekä molemmat kotimaiset kielialueet.

Valmistelija/lisätiedot

Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
Jaana Eskola, kulttuurin erityisasiantuntija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää

1. nimetä Varsinais-Suomen kulttuuritoimikuntaan maakuntahallituksen toimikaudeksi seuraavat jäsenet:

Eero Lehtinen, hallituksen jäsen, kotiseutuyhdistyksen edustaja, Turkuseura
Merja Männikkö, erityisasiantuntija, Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Laura Boxberg, yhteyspäällikkö, WAM Turun kaupungin taidemuseo
Eero Linjama, koulutus- ja tutkimuspäällikkö, oppilaitosedustaja, Turun ammattikorkeakoulu
Sanna Lillbroända-Annala, dosentti, oppilaitosedustaja, Åbo Akademi

Tytti Suominen, yliopisto-opettaja, oppilaitosedustaja, Turun yliopisto
Joonas Äkäslompolo, projektipäällikkö, Visit Turku Archipelago
Henri Terho, taiteen tukemisen päällikkö, Taide- ja kulttuurivirasto
Timo Parkkola, innovaatiopäällikkö, oppilaitosedustaja, Humanistinen ammattikorkeakoulu
Petra Julin, kirjastonjohtaja, kuntaedustaja, Someron kaupunki
Monika Antikainen, museonjohtaja, kuntaedustaja, Loimaan kaupunki
Anne Sjöström, museonjohtaja, kuntaedustaja, läntinen Turun seutu
Roope Lipasti, kirjailija, taiteilijajäsen
Lotta Mujo, kulttuuripalvelupäällikkö, Turun kaupunki
Jussi Kauranen, rehtori, kuntaedustaja, Laitilan kaupunki
Fia Isaksson, kulttuurijohtaja, kuntaedustaja, Turunmaa

sekä toimikunnan varajäseniksi seuraavat jäsenet:

Salla Mistola, erityisasiantuntija, Taide- ja kulttuurivirasto
Anna-Maria Niinikoski, tutkija, Varsinais-Suomen maakuntamuseo
Sanna Meska, toiminnanjohtaja, taiteen vapaan kentän edustaja, Läntinen tanssin aluekeskus

2. nimetä kulttuuritoimikunnan puheenjohtajaksi museonjohtaja Anne Sjöströmin Naantalista

3. määrätä kulttuuritoimikunnan esittelijäksi kulttuurin erityisasiantuntijan

4. että kulttuuritoimikunta raportoi vuosittain toiminnastaan maakuntahallitukselle.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 6

Varsinais-Suomen strategia 2040+ toteuttamissuunnitelma

VSLDno-2024-289

Varsinais-Suomen strategia 2040+, joka sisältää Varsinais-Suomen maakuntaohjelman ja Varsinais-Suomen älykkään erikoistumisen strategian vuosille 2026–2029, hyväksyttiin maakuntavaltuuston kokouksessa 8.12.2025. Strategia on maakunnan kehittämisen asiakirja, joka sisältää sekä alueen pitkän tähtäimen vision että ohjelmakaudelle asetetut tavoitteet ja esimerkkitoimenpiteet.

Varsinais-Suomen strategia 2040+ asettaa vision Varsinais-Suomesta yhteyksien rakentajana: kiinnitämme Suomen länteen. Varsinaissuomalaiset rakentavat yhteyksiä ihmisten, toimintatapojen, liiketoiminnan ja innovaatioiden välille. Varsinais-Suomi rakentaa myös fyysisiä yhteyksiä – reittejä ja väyliä – jotka ovat edellytys ideoiden kohtaamiseen ja ihmisten ja tavaroiden liikkumiselle.

Varsinais-Suomen strategia 2040+ ohjaa vahvasti maakunnassa tehtävää kehittämistyötä ja erityisesti viranomaisien toimintaa ja näiden allokoimaa rahoitusta. Strategian toimeenpano perustuu monipuoliselle vuorovaikutukselle ja yhteistyölle ja strategiaa varten yhdessä sidosryhmien kanssa laadituille tavoitteille.

Varsinais-Suomen strategian 2040+ toteuttamissuunnitelma laaditaan ohjelmakaudelle 2026–2029. Suunnitelman tarkoitus on tehdä näkyväksi varsinaissuomalaisten organisaatioiden sitoutuminen ja työ strategian tavoitteiden toteuttamiseksi. Toteuttamissuunnitelma toimii myös strategian toteutuksen, ohjauksen ja seurannan ohjausvälineenä.

Talven ja kevään 2026 aikana yhteistyössä maakunnan toimijoiden kanssa koottava toteuttamissuunnitelma koostuu kolmesta osasta. Ensimmäinen, avainorganisaatioiden yhteinen julkilausuma tekee strategiassa ja sen toteuttamisessa mukana olevat organisaatiot ja niiden sitoutumisen tavoitteisiin näkyväksi. Toinen osa tekee tekemisen näkyväksi: se sisältää verkostojen ja organisaatioiden kirjauksia siitä, miten strategian tavoitteita ja toimenpiteitä toteutetaan ja kuka niitä toteuttaa. Tämä osio muodostaa samalla myös rungon seurannalle. Toteuttamissuunnitelman kolmas osa kuvaa yhteistä työskentelyämme: uutta Varsinais-Suomen kehittäjäfoorumia kymmenine verkostoineen ja ryhmineen. Sen toteuttamisen tapoja ovat mm. verkostotyö, hankkeet, vaikuttamistyö, olemassa olevien resurssien suuntaaminen ja viestintä. Työkaluiksi kehittäjäfoorumille kootaan mm. aineistopankki ja tietoa rahoitusmahdollisuuksista, ja järjestetään vuosittaisia tilaisuuksia yhteiskehittämisen mahdollistamiseksi.

Toteuttamissuunnitelma julkaistaan keväällä 2026 järjestettävässä Varsinais-Suomen kehittämisfoorumitilaisuudessa. Samalla käynnistetään yhdessä uusi strategiakausi.

Varsinais-Suomen strategian 2040+ toteuttamissuunnitelma tarkistetaan vuosittain.

Valmistelija/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Salla-Maria Lauttamäki, kehittämispäällikkö
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus käy aiheesta keskustelun ja päättää merkitä asian tiedoksi.

Päätös

Kehittämispäällikkö Salla-Maria Lauttamäki esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 7

Varsinais-Suomen maakuntaohjelma- ja kumppanuustyön vuosikatsaus 2025 ja arviointi 2022–2025

VSLDno-2026-4

Liitteet

- 1 Varsinais-Suomen maakuntaohjelma- ja kumppanuustyön vuosikatsaus 2025
- 2 Varsinais-Suomen maakuntaohjelma- ja kumppanuustyön arviointi 2022–2025

Varsinais-Suomen maakuntavaltuusto hyväksyi Varsinais-Suomen maakuntastrategian 2040 ja maakuntaohjelman 2022–2025 joulukuussa 2021. Strategian missio oli rakentaa kestävien kumppanuuksien Varsinais-Suomi, ja sillä oli neljä visiota: 1) Puhtaiden ratkaisujen, innovaatioiden ja kestävä kasvun hiilineutraali edelläkävijä, 2) Jokaiselle hyvinvoinnin mahdollisuuksia tarjoava yhteisöllinen maakunta, 3) Yhdessä tekemisen ja tietoon perustuvien päätösten maakunta ja 4) Muutoksia ennakoiva ja kasvuhakuinen digimaakunta.

Strategian ja maakuntaohjelman tavoitteiden etenemistä arvioitiin vuosittain noin 20 kumppanuusverkoston ja niiden asiantuntijoiden toimesta. Arvioinneissa hyödynnettiin verkostojen laatimia toteuttamissuunnitelmia.

Maakuntaohjelma- ja kumppanuustyön vuosikatsauksen 2025 mukaan työ eteni kauden viimeisenä ohjelmavuonna hyvin. Arvio perustuu kolmiportaiseen asteikkoon toimenpiteiden tilasta: etenee, tarvitsee huomiota tai ei vielä käynnistynyt. Kaikissa toimenpiteissä oli otettu edistysaskelia ja valtaosa (32/44) eteni suunnitellusti. Tilannekuvan lisäksi verkostot raportoivat arvioinnin osana tuloksia toimenpidekohtaisesti.

	Etenee	Tarvitsee huomiota	Ei vielä käynnistynyt
Yhteensä	32	12	0
Puhtaiden ratkaisujen, innovaatioiden ja kestävä kasvun hiilineutraali edelläkävijä	9	5	0
Jokaiselle hyvinvoinnin mahdollisuuksia tarjoava yhteisöllinen maakunta	10	2	0
Yhdessä tekemisen ja tietoon perustuvien päätösten maakunta	4	2	0
Muutoksia ennakoiva ja kasvuhakuinen digimaakunta	9	3	0

Vuosikatsauksen osana raportoidaan myös Kumppanuusbarometrikyselyn tulokset. Barometri selvittää varsinaissuomalaisten toimijoiden arviota Varsinais-Suomen maakuntastrategian tavoitteiden toteutumisesta. Barometriin saatiin 225 vastausta. Kysyttäessä kumppanuustyön hyödyllisyyttä asteikolla 0–100 kaikkien vastausten

keskiarvo oli 63, ja suurin osa vastaajista antoi hyödyllisyydestä selvästi keskimääräistä suuremman arvion. Huomionarvoista on, että selvästi hyödyttömänä kumppanuustyötä piti vain hyvin harva vastaaja.

Maakuntastrategian tavoitteiden toteutumista tarkasteltiin barometrissä 16 väittämän kautta. Parhaiten vastaajien mielestä toteutui tavoite koulutusmahdollisuuksien monipuolisuudesta ja saatavuudesta. Lisäksi huipputuotteiden ja -palvelujen valmistukseen, kulttuuri- ja liikuntapalvelujen monipuolisuuteen sekä asukkaiden hyvinvointiin panostamiseen liittyvät tavoitteet ovat toteutuneet hyvin.

Vuodesta 2024 alkaen vuosikatsauksessa on esitelty myös rahoitusportfoliot. Varsinais-Suomen rahoitusportfoliot kuvaavat, miten maakunnassa jaettava, viranomaisten hallinnoima ja Varsinais-Suomeen kohdistuva rahoitus jakaantuu erityisesti maakuntaohjelmasta nousevien asiakokonaisuuksien välillä. Eniten rahoitusta vuonna 2025 myönnettiin portfolioseurannan mukaan hyvinvointiin ja osaamiseen liittyviin hankkeisiin.

Vuosikatsauksen 2025 lisäksi päättyvää ohjelmakautta 2022–2025 tarkasteltiin erillisessä, erityisesti kestävyysnäkökulmaan keskittyvässä, koko ohjelmakauden arvioinnissa. Asiantuntijoiden arvioihin perustuva kooste tarkasteli kestävyyttä ympäristöllisistä, sosiaalisista ja taloudellisista näkökulmista. Koosteen mukaan työ kestävyysteemojen parissa oli vahvasti sisällä ohjelman tavoitteissa ja eteni ohjelmakaudella hyvin. Hyviä esimerkkejä onnistumisista ovat mm. lisääntynyt uusiutuvan energian käyttö, Saaristomeren seurantajärjestelmän kehittäminen, pyöräilyreitistöjen ja retkeilyreittien kehittäminen, oppilaitosten ja yritysten työharjoittelumallien vahvistaminen, yrittäjämyönteisyys, sekä maakunnan väkiluvun kasvu. Kestävyyden vahvistamisen haasteiden nähtiin liittyvän resurssikysymyksiin, kehittämistyön ja yritystoiminnan erilaisiin aikahorisontteihin ja toimintamahdollisuuksiin, sekä kestävyysteemojen laajuuteen. Ratkaisuna ehdotettiin mm. alue-ennakointia, sparraustyötä, kokeilukulttuuria ja maakunnan sisäisen vuorovaikutuksen vahvistamista edelleen.

Lisätietoa maakuntastrategiasta ja maakuntaohjelmasta löytyy Varsinais-Suomen liiton verkkosivuilta varsinais-suomi.fi/maakuntastrategia.

Valmistelija/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Salla-Maria Lauttamäki, kehittämispäällikkö
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää merkitä asian tiedoksi.

Päätös

Aluekehitysjohtaja Tarja Nuotio esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 8

Varsinais-Suomen hallitusohjelmatavoitteiden päivittäminen vaalikaudelle 2027–2031

VSLDno-2026-7

Varsinais-Suomi on osa voimakkaasti kasvavaa Etelä-Suomea, johon keskittyy yli puolet Suomen väestöstä ja talouden arvonmuodostuksesta. Samalla maakunta kytkeytyy osaksi huoltovarmuuskriittistä länsirannikkoa, jonka merkitys turvallisuudelle ja taloudelle on korostunut itärajan sulkeutuessa. Maakunnan erityispiirteitä ovat sijainti Itämeren ytimessä, ainutlaatuinen Saaristomeri sekä pitkä historia ja sivistyspohja.

Varsinais-Suomen maakuntastrategia 2040+:n linjauksen mukaisesti panostamme länsiyhteyksiin ja läntiseen integraatioon, tutkimukseen ja innovointiin sekä kestävyyssiirtymään ja teollisuuden uudistumiseen. Maakunnan tavoitteena on varmistaa, että seuraavien eduskuntavaalien jälkeiseen hallitusohjelmaan sisältyy kirjauksia, jotka vahvistavat Varsinais-Suomen elinvoimaa, kilpailukykyä ja kestävää kehitystä sekä tukevat koko maan kasvua.

Eduskuntavaalit toimitetaan 18.4.2027, minkä jälkeen ryhmät aloittavat hallitustunnustelut ja hallitusohjelmaneuvottelut. Hallitusohjelma muodostaa vaalikautta ohjaavan keskeisen toimintasuunnitelman, ja siihen sisältyvät tavoitteet ovat maakunnan edunvalvonnan kannalta keskeisiä. Tavoitteiden valmistelussa huomioidaan myös vuoden 2028 alussa käynnistyvä EU:n uusi rahoituskausi. Uuden rahoituskauden varojen käytössä ollaan siirtymässä kohti jäsenvaltiokohtaista kansallista suunnitelmaa, josta Suomen osalta päätetään eduskuntavaalien jälkeen kesällä 2027.

Maakuntahallitus hyväksyi edelliset Varsinais-Suomen hallitusohjelmatavoitteet vuosille 2023–2027 kokouksessaan 22.5.2022. Tavoitteet asetettiin kolmeen kokonaisuuteen:

- Saavutettavuus ja nopeat yhteydet
- Puhdas ja houkutteleva Saaristomeri
- Kasvu ja osaava työvoima

Tavoitteita asetettiin yhteensä 20, ja maakuntahallituksen kokouksessa 16.6.2025 esitellyn vaalikauden puolivälitarkastuksen mukaan niistä 16 oli edennyt. Kärkitavoitteista sekä Länsirata että Saaristomeren tilan parantaminen huomioitiin hallitusohjelmassa kirjauksilla, jotka edistivät niiden toteuttamista.

Nyt laaditaan Varsinais-Suomen tavoitteet seuraavalle hallituskaudelle 2027–2031. Tavoitteiden valmistelu on aloitettu loppuvuonna 2025 ja työstöä on tarkoitus jatkaa alkuvuoden 2026 aikana tiiviissä yhteistyössä maakunnan toimijoiden kanssa. Tämän keskustelun tarkoituksena on hyväksyä valmistelun suuntaviivat sekä tunnistaa keskeiset teemat, joihin maakunnan edunvalvonta tulevalla vaalikaudella tulee rakentumaan. Maakuntahallitus käsittelee ja hyväksyy valmiin tavoitekokonaisuuden 18.5.2026.

Valmistelija/lisätiedot

Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
Miika Tiainen, edunvalvonnan erikoissuunnittelija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus käy Varsinais-Suomen hallitusohjelmatavoitteiden päivittämisen käynnistämisestä lähetekeskustelun ja merkitsee asian tiedoksi.

Päätös

Edunvalvontajohtaja Malla Rannikko-Laine esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 9**Hankinta: Turun MAL-kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelma**

VSLDno-2025-581

Varsinais-Suomen liitto vetää maakunnan ja Turun MAL-kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyötä sekä vastaa toiminnan valmistelusta. Hankinnan kohteena oleva Turun MAL-kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelma päivitetään Varsinais-Suomen liiton vetovastuulla laajassa sidosryhmäyhteistyössä 2026–2027 aikana. Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa muodostetaan alueen toimijoiden yhteinen näkemys liikennejärjestelmän kehittämisestä sekä määritellään alueen, sen asukkaiden ja elinkeinoelämän tulevaisuuden kannalta keskeiset kehittämistarpeet, joiden toteutumista edistetään jatkossa valtion, kuntien ja muiden sidosryhmien yhteistyönä. MAL-kaupunkiseudun tahtotilan muodostamisella ja hankkeiden priorisoinnilla valmistaudutaan myös seuraaviin MAL-sopimusneuvotteluihin.

Suunnitelma laaditaan Euroopan laajuisia liikenneverkkoja (TEN-T) koskevan asetuksen ja Turun MAL-kaupunkiseudun MAL-sopimuksen mukaisesti kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelman (Sustainable Urban Mobility Plan, SUMP) periaatteita noudattaen. Työ kytkeytyy tiiviisti käynnissä olevaan Kaupunkiseutusuunnitelma 2050 –projektiin, jonka vetovastuu on Turun kaupungin organisaatiossa sijaitsevalla, kuntien yhdessä palkkaamalla projektipäälliköllä. Turun MAL-kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelma tarkentaa osaltaan vuonna 2025 hyväksyttyä Varsinais-Suomen maakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa.

Hankinta on kilpailutettu julkisesti kansallisessa julkisten hankintojen Hilma-järjestelmässä aikavälillä 25.11.–23.12.2025 käyttäen sovittua kattohintaa 75 000 € (alv. 0 %). Määräaikaan mennessä saatiin viisi tarjousta seuraavilta toimijoilta: Destia; FCG, WSP ja MDI; Linea ja Sitowise; Ramboll; Sweco. Kaikki saadut tarjoukset todettiin kelpoisiksi. Tarjouspyyntö ja saadut tarjoukset ovat nähtävillä kokouksessa.

Hankinnassa valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus. Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytettiin parasta hinta-laatusuhdetta seuraavin painotuksin: työsuunnitelman (sis. viestintä- ja vuorovaikutussuunnitelma) laatu 50 %, työryhmän referenssit vastaavanlaisista töistä 40 % ja kokonaishinta 10 %. Tarjousten arviointiin osallistui MAL-ohjausryhmän valtuuttamana liikennejärjestelmätyön valmisteluryhmä, johon kuuluu edustajat Varsinais-Suomen liitosta, Lounais-Suomen elinvoimakeskuksesta ja Turun kaupungilta.

Saadut tarjoukset olivat sisällöllisesti laadukkaita ja ne sisälsivät tarvittavat työvaiheet liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimiseksi. Keskeiset erot tarjoajien kesken liittyivät työsuunnitelman osalta menetelmiin, lähestymistapaan ja työsuunnitelman tarkkuustasoon. Työryhmän ja referenssien osalta eroja syntyi kokemuksesta vastaavantyyppisistä töistä sekä osaamisesta liikennejärjestelmän eri teemojen osalta. Kaikkien tarjoajien tarjoushinnat olivat miltei samalla tasolla, joten piste-eroja ei hinnan perusteella juurikaan muodostunut.

Vertailussa korkeimman vertailupistemäärän sai Destia. Vertailun voittaneen konsultin työsuunnitelma arvioitiin muita tarjoajia paremmaksi erityisesti eri toimijoita vahvasti

osallistavan ja sitouttavan toimintatavan sekä selkeyttä ja priorisointia painottavan suunnitelman perusteella. Työhön esitetyllä työryhmällä ja asiantuntijatiimillä on vankka kokemus tavoitteita ja näkemyksiä yhteensovittavasta työstä sekä laaja osaaminen liikennejärjestelmän eri teemoista.

Työn tilaajana toimii Varsinais-Suomen liitto. Hankinta toteutetaan osana Turun MAL-kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyötä, jonka rahoittajat ovat maakunnan liiton lisäksi MAL-kaupunkiseudun 13 kuntaa, Lounais-Suomen elinvoimakeskus ja Väylävirasto.

Viitteet

[Maakuntahallitus 15.12.2025 §221 Varsinais-Suomen ja Turun MAL-kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyö vuonna 2026](#)

Turun MAL-ohjausryhmä 26.11.2025: liikennejärjestelmätyön toiminta ja budjetti vuonna 2026

Varsinais-Suomen liiton hankintaohje 23.5.2022 § 80

Valmistelija/lisätiedot

Heidi Saaristo-Levin, suunnittelujohtaja
Salla Murmann, erikoissuunnittelija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää

1. tarjousten hinta-laatuvertailun perusteella hyväksyä Destia Oy:n tarjouksen Turun MAL-kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelman laadinnasta ja
2. valtuuttaa maakuntajohtajan allekirjoittamaan sopimuksen.

Hankintasopimus syntyy vasta kirjallisen sopimuksen allekirjoittamisella muutoksenhakuajan päätyttyä.

Maakuntahallitus päättää, että asian kiireellisyyden takia pöytäkirja tarkastetaan tämän asiakohdan osalta kokouksessa.

Päätös

Suunnittelujohtaja Heidi Saaristo-Levin esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 10

Central Baltic 2021–2027 -ohjelman mediaseurantapalveluntarjoajan valinta

VSLDno-2025-606

Oheismateriaali

- 1 Tarjouspyyntö ToR Central Baltic Media monitoring service
- 2 Arviointitaulukot CB Media Monitoring Evaluation 2026

Viestintä on menestyksekkään Central Baltic 2021–2027 ohjelman selkäranka. Ohjelman viestintä noudattaa Euroopan komission asettamia vaatimuksia. Kaikki viestintätavoitteet on suunniteltu tukemaan ohjelman yleistä tavoitetta ja tekemään ohjelmasta ja sen saavutuksista tunnettuja. Viestintää toteutetaan ohjelman elinkaaren kaikissa vaiheissa: ohjelman käynnistämisestä sen toteuttamiseen ja päättymiseen saakka.

Yksi tärkeimmistä ulkoisen viestinnän välineistä on mediaseurantapalvelu. Sen tarkoituksena on pysyä ajan tasalla viimeisimmistä uutisista ja arvioida ohjelmaan liittyvien aiheiden mediakattavuutta. Tätä palvelua käytetään myös ohjelman mediakattavuuden analysointiin ohjelma-alueella sekä alueellisten viestintätoimien suunnitteluun. Nyt kilpailutettu palvelu kattaa koko ohjelma-alueen ja sopimusaika on 1.3.2026-31.12.2028. Lisäksi on mahdollisuus yhteen optiovuoteen (2029).

Mediaseurantaan on haettu ulkopuolista palveluntarjoajaa. Tarjousasiakirjat on julkaistu 1.12.2025 Suomen julkisten hankintojen palvelu Hilmassa, Euroopan Unionin julkisten hankintojen ilmoitustaulu TED:ssä sekä Central Balticin verkkosivustolla. Määräaikaan 7.1.2026 mennessä tarjouksensa jättivät seuraavat kaksi toimijaa aakkosellisessa järjestyksessä:

1. Meltwater Finland Oy
2. Sensika Technologies AD

Tarjoukset on arvioitu ohjelmahenkilöstön toimesta tarjousasiakirjassa vahvistettujen valintakriteerien perusteella. Arvioinnin pisteytyksen perusteella tarjoukset on arvioitu seuraavasti

1. Sensika Technologies AD – 100 pistettä
2. Meltwater Finland Oy – 71,11 pistettä

Tarjouksen tekijöistä Sensika Technologies AD:n tarjous on arvioitu kokonaistaloudellisesti edullisimmaksi. Hankinta perustuu kansalliseen lakiin julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (29.12.2016/1397).

Tarjousasiakirjat ovat nähtävillä kokouksessa. Oheismateriaalina tarjouspyyntö ja pisteytystaulukko.

Valmistelija/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi
Merike Niitepõld, Managing Authority, etunimi.sukunimi@centralbaltic.eu
Bogel-Leino Marika, etunimi.sukunimi@centralbaltic.eu

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää

1. hyväksyä Sensika Technologies AD:n tarjouksen, jossa kokonaishinta sopimuskaudelle on 75 803 EUR (ALV 0)
2. valtuuttaa maakuntajohtajan tekemään tarvittavat hankintapäätökset sekä aluekehitysjohtajan allekirjoittamaan sopimuksen tarjoajan kanssa.

Maakuntahallitus päättää, että asian kiireellisyyden takia pöytäkirja tarkastetaan tämän asiakohdan osalta kokouksessa.

Päätös

Aluekehitysjohtaja Tarja Nuotio esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 11

Kannanotto resurssiviisaan ja ilmastokestävän suunnittelun ja kaavoituksen edistämiseksi

VSLDno-2026-6

Kunnissa on käynnissä laaja palveluverkon rakennemuutos. Ilmiö on valtakunnallinen, ja myös Varsinais-Suomessa arvioidaan parhaillaan julkisten rakennusten käyttötarkoituksia ja toimivuuksia. Muutostarpeiden taustalla on useita tekijöitä: väestökehitys, asuinalueiden rakenteelliset muutokset, rakennuskannan tekninen ikääntyminen ja sisäilmaongelmat sekä hyvinvointialueen palveluverkon vaikutukset kuntien omistamiin sote-kiinteistöihin.

Nämä muutokset edellyttävät palveluverkon uudelleenarviointia ja kaavoitusta. Varsinais-Suomessa valmistellaan kaavamuutoksia, jotka mahdollistavat uusien koulujen, päiväkotien ja muiden palvelurakennusten rakentamisen korvaamaan vanhaa rakennuskantaa. Usein tarkasteluihin liittyy myös vanhojen rakennusten purkaminen.

Varsinais-Suomen maakuntastrategia 2040+ asettaa kunnianhimoiset tavoitteet ilmastopäästöjen vähentämiseksi ja kiertotalouden edistämiseksi. Strategian mukaan alueella siirrytään kohti resurssiviisasta ja vähäpäästöistä yhteiskuntaa hyödyntämällä ilmastoviisaita ratkaisuja. Rakentamisessa painopiste on olemassa olevan rakennuskannan käytössä, luonnonvarojen säästävällä uudisrakentamisella ja puurakentamisen lisäämisessä – kaikki keskeisiä keinoja hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi.

Strategia korostaa myös kestävien elinympäristöjen suunnittelua, joka vähentää liikkumistarvetta ja parantaa lähipalvelujen saavutettavuutta. Kiertotalouden periaatteet, kuten tilojen uudelleenkäyttö ja muuntojoustavuus, ovat olennaisia päästöjen vähentämisessä ja taloudellisen kestävyuden vahvistamisessa.

Palveluverkkosuunnittelun ja kaavoituksen kytkentä on ratkaisevaa

Kunnissa strategian tavoitteita voidaan edistää parhaiten ilmastoviisaalla suunnittelulla ja julkisen rakennuskannan purkamisen kriittisellä arvioinnilla. Kestävä kaavoitus perustuu ajatukseen, että olemassa oleva rakennuskanta on arvokas resurssi, ei ensisijainen purkukohde. Korjaus- ja muutossuunnittelu vähentävät päästöjä, säästävät materiaaleja ja tukevat rakennetun ympäristön ajallista kerroksellisuutta.

Julkisia rakennuksia koskevat ratkaisut tehdään kuitenkin usein jo ennen kaavoituksen käynnistymistä. Palveluverkkosuunnittelu – erityisesti koulu- ja päiväkotiverkon tarkastelu – määrittää palvelujen saavutettavuuden ja rakennuskannan tulevaisuuden vuosikymmeniksi eteenpäin. Väestökehitys, tilatarpeet, sisäilmaongelmat, talous ja henkilöstön saatavuus ovat tärkeitä ratkaistavia haasteita. Purkamisen ja korvaavan uudisrakentamisen sijaan on tärkeää kehittää myös vaihtoehtoisia ratkaisuja, jotka perustuvat järjestelmälliseen ilmastovaikutusten vertailuun.

Ilmastovaikutusten arviointi on tuotava päätöksenteon alkuvaiheeseen

Alueidenkäyttölaki edellyttää, että kaavoituksessa arvioidaan suunnitelmien ympäristövaikutukset riittävän laajasti. Lisäksi selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla on olennaisia vaikutuksia. Uusi lainsäädäntö korostaa entistä vahvemmin ilmastovaikutusten arviointia ja kaavoituksen roolia vähähiilisiin ratkaisuihin ohjaamisessa.

Käytännössä kaavoitusta ohjaavat kuitenkin usein jo tehdyt palveluverkkopäätökset, jolloin kaavan tehtäväksi jää lähinnä valitun ratkaisun mahdollistaminen. Tämä kaventaa vaikutusten arviointia ja voi johtaa siihen, että merkittävä osa todellisista ilmastovaikutuksista jää tarkastelun ulkopuolelle.

Jotta päätöksenteko perustuisi kokonaiskuvaan, palveluverkkosuunnitteluun on kytkettävä systemaattinen ja määrällinen ilmastovaikutusten arviointi jo suunnittelun alkuvaiheessa. Palveluverkkosuunnittelun selvitysten tulee ennakoivasti palvella kaavoitusta ja sisältää kokonaistaloudellisuuden lisäksi myös rakentamis- ja alueidenkäyttölain edellyttämät arviot rakentamisen elinkaariominaisuuksista, vähähiilisydestä ja suunnitelman kestävydestä. Samalla julkisissa hankkeissa päätöksenteon keskiöön on nostettava palveluverkon suunnittelusta syntyvä koko ilmastovaikutusketju, ei vain yksittäisten rakennusten elinkaari.

Rakennusten purkaminen vaikuttaa myös kulttuuriperintöön

Ilmastovaikutusten lisäksi julkisten rakennusten kiihtyvä purkaminen uhkaa rakennettua kulttuuriperintöä. Eryityisesti 1950–1990-lukujen rakennuskantaa poistuu nopeasti. Rakennusten arkkitehtoninen ja yhteiskunnallinen arvo tulee arvioida tasavertaisesti ilmastovaikutusten rinnalla.

Kohti kokonaisvaltaisesti ilmastokestävää kaavoitusta

Ilmastokestävän kaavoituksen lähtökohtana tulee olla olemassa olevan rakennuskannan mahdollisimman laaja hyödyntäminen. Tämä edellyttää rohkeaa, toimialat ylittävää otetta julkisen kiinteistökehittämisen koko suunnitteluketjuun. Kaavoituksen ja kaupunkisuunnittelun on oltava mukana alusta alkaen, jotta ratkaisuja voidaan tarkastella kokonaisvaltaisesti ja elinkaarivaikutuksiin perustuen.

Vetoamus Varsinais-Suomen kunnille

Varsinais-Suomen liitto kannustaa kuntia tarkastelemaan kriittisesti käytäntöä, jossa purkaminen nähdään usein ensisijaisena ratkaisuna. Kunnilla on velvollisuus turvata terveelliset ja turvalliset tilat, mutta päätöksissä tulee huomioida myös ilmastovaikutukset ja arvioida vaihtoehdot avoimesti ja kokonaisvaltaisesti.

Kunnilla on tilaisuus näyttää suuntaa ja ohjata rakentamista kohti ilmastoystävällisiä ja resurssiviisaita ratkaisuja. Tämä edellyttää:

- Olemassa olevan rakennuskannan näkemistä resurssina ja investointina sekä ilmastoon että paikalliseen identiteettiin.
- Ilmastovaikutusten tuomista suunnittelun alkuvaiheeseen ja vaihtoehtojen monipuolista vertailua.

- Vaikutusten arvioinnin laajentamista kokonaiskuvaan ja rakennuksiin, joita kaavoitus välillisesti koskee.
- Palveluverkkosuunnittelun ja kaavoituksen yhteistyön vahvistamista sekä ennakoivien suunnittelutapojen kehittämistä.
- Rakennusten koko elinkaaren huomioimista päätöksenteossa.
- Avoimuutta uusille käytännöille ja rohkeutta kyseenalaistaa totut toimintamallit.

Tällainen lähestymistapa tukee ilmastotavoitteita, vahvistaa resurssiviisautta ja on linjassa kestävän rakentamisen kansallisten ja kansainvälisten tavoitteiden kanssa.

Valmistelija/lisätiedot

Heidi Saaristo-Levin, suunnittelujohtaja
Kaisa Äijö, maakunta-arkkitehti
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää ehdottaa, että Varsinais-Suomen kunnat suunnannäyttäjinä sitoutuvat yllä mainittuihin periaatteisiin ja hyödyntävät niitä palveluverkon ja kaavoituksen kehittämisessä. Jokainen harkittu ratkaisu vahvistaa kunnan elinvoimaa ja luo perustaa kestäville valinnoille vuosikymmeniksi eteenpäin.

Yhdessä voimme rakentaa Varsinais-Suomesta alueen, jossa ilmastokestävät ratkaisut, taloudellinen kestävyys ja laadukas elinympäristö muodostavat vahvan ja tulevaisuuteen suuntautuvan kokonaisuuden.

Päätös

Suunnittelujohtaja Heidi Saaristo-Levin esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 12

Asiantuntijalausunto valtiovarainministeriön lausuntopyynnöstä koskien alueellisen matkailijaveron toteuttamista

VSLDno-2025-626

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa 25.1.2026 mennessä alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta. Aikataulusyistä lausunto on annettu viraston lausuntona.

Tausta

Matkailijavero tarkoittaa yleensä lyhytaikaisen majoittumisen yhteydessä maksettavaa veroa tai maksua. Vastaavia majoittumiseen liittyviä ja matkailijoilta kerättäviä maksuja tai veroja on käytössä monissa Euroopan unionin jäsenmaissa.

Pääministeri Petteri Orpon hallitus on kevään 2025 puoliväliriihessä päättänyt Itäisen ja Pohjoisen Suomen ohjelmien strategisten toimenpiteiden käynnistämisestä. Osana tätä hallitus on päättänyt, että alueellisena kokeiluna toteutetaan lakiin perustuva matkailuvero eli matkailijamaksu toteuttamisedellytysten selvittämisen jälkeen. Selvityksessä tulee huomioida oikeudelliset edellytykset ja muut lainsäädännölliset sekä kuntataloudelliset kysymykset. Vastaava toimenpidekirjaus sisältyy pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaisesti valtioneuvoston kanslian johdolla valmistelemaan ja vuonna 2024 käynnistyneeseen Pohjoisen Suomen ohjelmaan. Toimenpide koskee kestävän matkailun edistämistä, joka on Suomen matkailustrategian mukaan yksi Suomen matkailun kehittämistavoitteista.

Suomessa alueellinen matkailijavero olisi perustuslailliselta luonteeltaan vero, koska se ei ole korvaus tietystä palvelusta tai edusta ja se on maksajalleen pakollinen. Perustuslain 81 §:n mukaan verosta on säädettävä lailla, joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta. Lailla säätämisen vaatimus koskee myös kokeiluluonteista veroa. Alueellisen matkailijaveron kokeilu edellyttää siis uuden verolainsäädännön valmistelua kuten myös sitä, että veron kantamiselle luodaan tekninen järjestelmä. Laissa säädetyin edellytyksin kunnat voisivat halutessaan ottaa veron käyttöön. Verotuotto ohjautuisi veron kantaneelle kunnalle.

Tavoitteet

Kuulemisen kautta kartoitetaan etenkin kuntien ja matkailualan sidosryhmien näkemyksiä siitä, minkälaisia tavoitteita alueelliselle matkailijaverolle voidaan asettaa ja minkälainen veromalli toteuttaisi parhaiten tavoitteita. Kyselyn tarkoituksena on myös muodostaa käsitys siitä, miten laajasti matkailijaveron käyttöönotosta ollaan kiinnostuneita sekä minkälaisia muita näkökulmia alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon liittyy.

Lisätiedot: [Alueellisen matkailijaveron valmistelu - Valtiovarainministeriö](#)

Valmistelija/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Esa Höglom, erikoissuunnittelija
Sami Heinonen, saaristo- ja maaseutuasiamies
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi seuraavan lausunnon

Yleistä

Varsinais-Suomen liitto toteaa ehdotetun matkailijaveron toteuttamisen edellyttävän perusteellista selvitystä ja arviota sekä kielteisistä että myönteisistä vaikutuksista ennen mahdollisen veron käyttöönottoa. Veron kokeilua esimerkiksi Lapin keskeisillä matkailualueilla voidaan pitää tietyin edellytyksin perusteltuna juuri tätä taustaa vasten. Varsinais-Suomen liitto edellyttää harkintaa ja varovaisuutta veron käyttöönotossa ja soveltamisessa sekä suhtautuu varauksella veron soveltamiseen koko maassa. On tärkeää todeta, että verolla voi olla negatiivisia vaikutuksia alalla tapahtuvalle kilpailulle ja yritysten toimintaan. Sekä kuntien että yritysten hallinnollinen taakka voi veron seurauksena kasvaa mikä voi heikentää matkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä. Toisaalta vero oikein toteutettuna voi tarjota myös lisää kehittämisresursseja kunnille.

Varsinais-Suomen liitto toteaa, että matkailijaveron mahdollisessa kokeilussa ja käyttöönotossa on huomioitava kuntien erilaiset lähtökohdat. Merkittävät matkailualueet ja kunnat voisivat hyötyä verosta, kun taas pienissä kunnissa hallinnollinen taakka voi ylittää hyödyt. Kansainväliset kokemukset toisaalta osoittavat, että kohtuullinen vero ei vähennä matkailua merkittävästi, mutta sen hyväksyttävyyden edellyttää läpinäkyvää kohdentamista matkailun kehittämiseen. Tämä tarkoittaa mm. sitä, että verotulo pitää tulouttaa ao. kunnalle täysimääräisesti ja kunnan tulisi voida kohdentaa tuotto suoraan matkailun kehittämiseen.

On hyvä huomioida tässä yhteydessä, että saaristossa on jo keskusteltu kausiluonteisesta matkailijamaksusta (ns. vierailijamaksu) infrastruktuuriin kohdistuvan paineen helpottamiseksi. Asiasta on käyty epävirallista keskustelua isompien matkailijavirtojen tasaamiseksi saaristokunnissa (erityisesti ulkosaaret kuten Utö ja Jurmo). Tätä keskustelua on käyty myös eri yhteistyöelimissä. Vierailijamaksussa ei kuitenkaan ole kysymys varsinaisesta verosta teknisessä mielessä. Todettakoon myös, että Varsinais-Suomen hiljattain vahvistettu maakuntastrategia 2040+ korostaa kestävä matkailun tematiikkaa, joten oikein toteutettuna matkailuvero voisi tukea tätä tulokulmaa myös Varsinais-Suomen osalta.

Vero voisi siis tuoda lisätuloja esimerkiksi matkailuinfrastruktuurin ja kestävän matkailun kehittämiseen. Kansainvälisesti (esim. Italia, Espanja, Islanti) matkailijaverot ovat vakiintuneita ja hyväksyttyjä, kun ne viestitään selkeästi matkailijoille. Kuntien vapaaehtoinen päätös veron käyttöönotosta antaa niin ikään joustoa erilaisille matkailuprofiileille.

Lähtökohtana tulee tietysti olla myös se, ettei yrittäjien hallinnollinen taakka kasva ja kilpailukyky heikkene. Lisäksi on mahdollista, että vain osassa kuntia toteutettu vero voi ohjata matkailijoita verottomille alueille mikä vääristää kilpailua. Pienissä kunnissa veron hallinnointi voi myös olla suhteettoman raskasta. Nämä seikat on huomioitava valmistelussa.

Yritysten kannalta paras ratkaisu on yksinkertainen, kiinteä euromääräinen vero per huone per yö, jota täydennetään vähäisillä poikkeuksilla, yhtenäisellä sähköisellä raportoinnilla ja yhdenvertaisella soveltamisella kaikkiin majoitusmuotoihin. Tämä malli minimoi hallinnollisen taakan, on teknisesti helppo toteuttaa ja tukee veron hyväksyttävyyttä sekä yritysten että matkailijoiden näkökulmasta.

Veron kokeiluluonteisuus

Kansallisesti mahdollinen kokeilu tulisi ensisijaisesti kohdistaa maan matkailun kärkialueille (esim. Lappi, Helsinki), koska näin saataneen parhaat kokemukset eikä maltillisen veron odoteta merkittävästi vähentävän matkailua. Liitto ei ensisijaisesti kannata kokeilun toteuttamista maan merkittävien matkailualueiden ulkopuolella.

Mutta mikäli Varsinais-Suomen alue olisi mukana kokeilussa voisi vero niin ikään kohdistua merkittäviin matkailukuntiin (Turku, saaristo). Tavoitteena olisi tällöin arvioida veron vaikutuksia matkailujavirtoihin, yrityksiin ja kuntatalouteen. Kokeilu mahdollistaisi veron teknisen toteutuksen ja hallinnollisten käytäntöjen testaamisen. Tässä yhteydessä on siis hyvä myös muistaa Varsinais-Suomen saaristossa kaavailtu vierailijamaksumalli.

Veron tavoite ja suuruus

Veron tavoitteina olisivat mm. kestävän matkailun edistäminen, infrastruktuurin ylläpito ja muiden matkailun aiheuttamien kustannusten kattaminen. Turussa esimerkiksi tapahtumien ja kulttuuripalveluiden rahoitus, saaristossa yhteysliikenteen ja ympäristön hoito voisivat olla tällaisia kohteita.

Veron soveltamisala

Vero tulisi kohdistaa kaikkiin majoitusmuotoihin kuten hotellit, B&B, leirintäalueet, vierasvenesatamat, alustapalvelut (Airbnb, Booking). Poikkeuksena voitaisiin jättää pois sosiaaliset erityistapaukset (esim. opiskelija-asuntolat, pakollinen työmatkamajoitus).

Veron alueellinen soveltaminen

Kunnilla tulee olla mahdollisuus päättää käyttöönotosta. Sesonkiluonteinen soveltaminen olisi perusteltua saaristossa ja tapahtumakaupungeissa. Kunnille tulisi jättää laaja harkintavalta soveltamisen yksityiskohdissa. Tässäkin yhteydessä on hyvä myös muistaa Varsinais-Suomen saaristossa kaavailtu vierailijamaksumalli.

Verotuottojen ohjautuminen

Verotuoton tulisi ehdottomasti ohjautua kunnalle. Vaikka verotulot ovat yleiskatteellisia, kunnilla tulisi olla poliittinen mahdollisuus kohdentaa ne matkailun kehittämiseen (esim. infrastruktuuri, ympäristöhoito, tapahtumat).

Verovelvolliset ja veronkanto

Verovelvollisia olisivat majoituspalvelujen tarjoajat, jotka tilittäisivät veron kunnalle. Mallia voisi hakea arvonlisäveron oma-aloitteisesta menettelystä. Alustapalvelut tulisi velvoittaa sisällyttämään vero varausjärjestelmiin, jotta kilpailuneutraliteetti säilyy.

Veron tulee olla yrityksille mahdollisimman kevyt toteuttaa, selkeä asiakkaille ja helposti valvottava ja yhdenmukainen kaikille majoitusmuodoille. Suositeltu veromalli on tällöin kiinteä euromääräinen vero per huone per yö. Tämä on hallinnollisesti kevyin vaihtoehto kaikenkokoisille majoittajille eikä vaadi henkilömäärän seurantaan verotusta varten. Vero on myös helppo lisätä laskutusjärjestelmiin yhtenä lisävinä ja se vähentää virheiden ja tulkintojen riskiä. Vaihtoehtoinen malli olisi kiinteä vero per henkilö per yö, joka on yhtä kevyt mutta vaatii tarkempaa henkilömäärän hallintaa. Vältettävä malli on prosenttiperusteinen vero huonehinnasta koska se lisää IT-työtä, tulkintaa ja kirjanpidon monimutkaisuutta.

Poikkeuksia ja rajoituksia tulee olla mahdollisimman vähän esimerkiksi vapautukset tulisi kohdistaa vain lapsille ja pitkäaikaismajoitukselle (esim. yli 30 vrk). Laajat erityisryhmät ja poikkeukset lisäävät merkittävästi hallinnollista taakkaa. Veron kerääjäksi määritellään se taho, joka laskuttaa asiakkaan (myös alustat kuten Airbnb). Raportointi ja tilitys tapahtuvat sähköisesti, yhdenmukaisella kansallisella mallilla. Tilitysrytmi 1–3 kuukauden välein keventää yritysten työtä. Yhdenvertaisuuden ja kilpailuneutraliteetin kannalta veron tulee koskea kaikkia majoitusmuotoja kuten hotellit, hostellit, mökit, huoneistot, alustatalous. Yhdenmukainen sääntely ehkäisee kilpailuhaittoja ja helpottaa valvontaa.

Viestinnän ja asiakasläpinäkyvyyden kannalta veron nimi ja tarkoitus tulee viestiä selkeästi. Selkeä laskurivi vähentää majoittajien asiakaspalvelukuormaa. Yhtenäinen valtakunnallinen viestintä tukee hyväksyttävyyttä.

Alueellisen matkailijaveron taloudelliset vaikutukset

Suomessa matkailun kokonaiskysyntä oli noin 16,6 mrd € vuonna 2024, josta ulkomainen kysyntä 4,7 mrd €. Ulkomaiset matkailijat käyttivät Suomessa 3,7 mrd € vuonna 2024. Varsinais-Suomessa vuotuinen matkailutulo on runsaat 500 miljoonaa euroa ja yöpymisiä vuositasona noin 1,5 miljoonaa. Vero ei kansainvälisesti ole vähentänyt matkailua merkittävästi, jos taso on ollut kohtuullinen. Yrityksille vero voi tuoda hallinnollista työtä, mutta kunnille lisätuloja. Vaikutukset riippuvat siitä, ottavatko lähialueen kunnat veron käyttöön – kilpailuasetelma on merkittävä.

Muut huomiot

Viestinnän merkitys on keskeinen. Matkailijoille tulee selkeästi kertoa veron tarkoitus ja kohdentaminen. Kokeilun arvioinnissa tulee huomioida alueellinen tasapuolisuus ja matkailun kilpailukyky. Kansainväliset esimerkit osoittavat, että vero voi toimia, kun sen taso on maltillinen ja kohdentaminen läpinäkyvää.

Lopuksi

Varsinais-Suomen liitto suhtautuu varovaisuudella veron toteuttamiseen mutta näkee siinä myös mahdollisuuksia erityisesti kuntien matkailuresurssien vahvistamiseksi. Tämä edellyttää, että veron taso on maltillinen, soveltaminen joustavaa ja tuotot kohdennetaan matkailun kehittämiseen kuntatasolla. Kuntien erilaiset lähtökohdat on huomioitava, jotta vero tukee matkailun kestävyttä eikä heikennä alueen kilpailukykyä. Lisäksi yritysten hallinnollinen taakka tulee minimoida.

Päätös

Aluekehitysjohtaja Tarja Nuotio esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 13

MSP-EGD 2 -hankkeen käynnistäminen

VSLDno-2023-390

Merialuesuunnittelusta säädetään alueidenkäyttölaissa (8a luku), jonka mukaan merialuesuunnitelmien laatimisesta vastaavat ne maakuntien liitot, joiden alueeseen kuuluu aluevesiä. Ensimmäinen merialuesuunnittelukierros toteutettiin vuosina 2017–2021. Suomen Merialuesuunnitelma 2030 valmistui joulukuussa 2020. Suunnitelma laadittiin kolmessa osassa rannikon maakuntien liittojen yhteistyössä. Maakuntavaltuustot hyväksyivät suunnitelmat kukin erikseen. Ympäristöministeriö toimitti suunnitelman EU:hun maaliskuussa 2021.

Varsinais-Suomen liitto vastaa yhdessä Satakuntaliiton kanssa Saaristomeren ja Selkämeren eteläosan suunnittelualueesta ja laatii yhdessä Satakuntaliiton kanssa suunnitelman, joka kattaa Saaristomeren ja eteläisen Selkämeren alueet sekä niihin rajautuvat talousvyöhykkeet.

Varsinais-Suomen liitto toimii rannikon kahdeksan merialuesuunnittelusta vastaavan liiton yhteistyön koordinaattorina, ja edustaa näitä kaikkia rahoituksen hakijana.

Merialuesuunnittelu on osa EU:n yhdenmuettyä meripolitiikkaa, jolla pyritään älykkääseen, kestävään ja osallistavaan siniseen talouteen. Merialuesuunnittelun tavoitteena on edistää merialueen eri käyttömuotojen kestävää kehitystä ja kasvua, merialueen luonnonvarojen kestävää käyttöä, sekä meriympäristön hyvän tilan saavuttamista. Merialuesuunnittelussa tarkastellaan eri käyttömuotojen tarpeita ja sovitaan ne yhteen ottaen huomioon meriympäristön asettamat reunaehdot.

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston 2021–2027 (EMKVR) kansallisesta meripolitiikan toimintalinjasta on myönnetty rahoitus MSP-EGD 2 (Merialuesuunnittelu – Euroopan vihreän kehityksen ohjelma) eli Merialuesuunnittelun tietovarannon sekä adaptiivisen yhteistoiminnallisen suunnittelun vahvistaminen Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mahdollistamiseksi -jatkohankkeelle. Jatkohanke toteuttaa rannikon maakuntien liittojen toisen merialuesuunnittelukierroksen jälkimmäisen osion.

Jatkohankkeen toteutusaikataulu on ajalla 1.2.2026–31.12.2028. Hankkeessa on budjetoitu merialuesuunnitteluyhteistyön koordinaattorille ja suunnittelijalle 100 % työaika ajalle 3/26–12/27.

Hankkeen kokonaisbudjetti on 562 500 euroa. EMKVR meripolitiikan rahoitusosuus on 80 %. Omarahoitusosuus hankkeelle on siten 112 500 euroa, josta vastaavat yhdessä samansuuruisin osuuksin Varsinais-Suomen liiton lisäksi kaikki muut rannikon maakuntien liitot, eli Keski-Pohjanmaan liitto, Kymenlaakson liitto, Lapin liitto, Pohjanmaan liitto, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Satakuntaliitto ja Uudenmaan liitto. Ympäristöministeriöltä haetaan erikseen rahoitusta liittojen omarahoitusosuuden puolittamiseksi.

MSP-EGD 2-hankkeella varmistetaan merialuesuunnittelun ja -suunnitelmien integroiminen Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoiteasetteluun ja siten

yhteiskunnan vihreän siirtymän tukeminen merialuesuunnittelun keinoin. Hankkeella tuetaan strategista merellistä turvallisuutta ja kansallista huoltovarmuutta merellisen energiantuotannon, merellisen ruoantuotannon sekä meriliikenteen osalta, ja vahvistetaan tietopohjaa ja osaamispääomaa erityisesti meriluonnon suojelun ja ennallistamisen, sekä ilmastonmuutoksen osalta merialuesuunnittelun roolin tunnistamiseksi ja vahvistamiseksi kansallisissa tavoitteissa. Hankkeessa toteutetaan voimassa olevan Suomen Merialuesuunnitelma 2030 seuranta- ja arviointityö ja tuetaan adaptiivisen hallinnan integrointia luontevaksi ja kiinteäksi osaksi merialuesuunnittelua.

Valtioneuvoston kanslian virallinen rahoituspäätös on tullut 27.12.2025.

Valmistelija/lisätiedot

Heidi Saaristo-Levin, suunnittelujohtaja
Essi Kärpijoki, Suomen merialuesuunnitteluyhteistyön koordinaattori
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää

1. käynnistää MSP-EGD 2 -jatkohankkeen;
2. perustaa hankkeelle liiton kirjanpitoon omakatteisen kustannuspaikan;
3. että hankkeen tilivelvollinen on suunnittelujohtaja Heidi Saaristo-Levin, joka myös allekirjoittaa hankkeeseen liittyvät sopimukset ja sitoumukset.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 14

Saaristomeri-ohjelman toimeenpano (2023–2025) -hankkeen päättäminen

VSLDno-2023-444

Valonia/Varsinais-Suomen liitto koordinoi ja hallinnoi Saaristomeri-ohjelman toteuttamisen hanketta 1.9.2023–31.12.2025 välisenä aikana. Valonia toimi Saaristomerityön käytännön toteuttajana aktiivisessa yhteistyössä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa.

Valonian tekemän Saaristomerityön keskeisiä tavoitteita ovat olleet:

- Paikallistoimijoiden aktivointi vesiensuojelutoimenpiteiden toteutukseen
- Ohjelman pilottialueiden vesiensuojelutyön tukeminen
- Vesiensuojelurahoituksen saaminen Saaristomerien valuma-alueelle
- Ajantasaisen tutkimustiedon jalkauttaminen valuma-alueen toimijoille
- Vuoropuhelun ja yhteistyön edistäminen valuma-alueen toimijoiden välillä
- Asiantuntijatuki vesistö- ja valuma-aluekunnostushankkeiden suunnitteluun ja toteuttamiseen
- Erilaisten tilaisuuksien järjestäminen, esimerkiksi maanomistaja- ja muut sidosryhmätapaamiset
- Vesiensuojelutyön näkyväksi tekeminen ja toiminnasta viestiminen

Valonian Saaristomerityö on aktivoinut ja tukenut kuntia vesiensuojelutyössä, suunnitellut ja avustanut hakemaan rahoitusta valuma-alueelähtöisille vesiensuojelutoimenpiteille sekä kartoittanut vesiensuojelun toimenpidekohteita pilottialueilla sekä laajemmin Saaristomerien valuma-alueella. Lisäksi Valonian Saaristomerityö on lisännyt alueen toimijoiden yhteistyötä ja vesiensuojeluosaamista järjestämällä koulutustilaisuuksia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Saaristomerityön avulla on autettu myös paikallisyhdistyksiä hankesuunnittelussa.

Saaristomerien valuma-alueen vesiensuojelutyö on ohjelman vauhdittamana aktivoitunut merkittävästi. Saaristomerien valuma-alueella on ollut vuosina 2024–25 käynnissä yli 50 vesiensuojeluhanketta. Keväeseen 2025 mennessä Saaristomerien valuma-alueelle on haettu noin 2,5 miljoonaa euroa hankeavustusta Valonian Saaristomerityön avustamana. Saaristomeri-ohjelman työssä mukana on laajasti alueen kuntia, maa- ja metsätalouden toimijoita, koulutusorganisaatioita, maanomistajia, paikallisyhdistyksiä, sekä suurempia kansallisia hanketoimijoita ja tutkimuslaitoksia.

Valonia osallistui Saaristomeri-ohjelman toteuttamisen puitteissa laajasti erilaisiin verkosto- ja yhteistyötapaamisiin, joiden yhteydessä on suunniteltu yhteistyötä ja käyty runsaasti keskusteluja tulevaisuuden yhteistyömahdollisuuksista Saaristomerityössä. Valonia on toiminut koko hankkeen ajan tiiviissä yhteistyössä pilottialueiden vastuutahoina toimivien Aurajokisäätiön, Kemiönsaaren kunnan ja Paimionjoki-yhdistyksen kanssa.

Hanke sai 180 000 euron rahoituksen Varsinais-Suomen ELY-keskukselta, jolle ympäristöministeriö on myöntänyt rahoituksen Saaristomeri-ohjelman toteuttamiseen. Avustuksen määrä oli 100 % toteutuneista kustannuksista. Hankkeen toteutuneet kustannukset olivat 181 208,89 euroa. Hankkeen kustannuspaikalle jäi alijäämää 1 208,89 euroa johtuen kohonneista palkkakustannuksista.

Valmistelija/lisätiedot

Riikka Leskinen, toimialapäällikkö
etunimi.sukunimi@valonia.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää

1. merkitä tiedoksi Saaristomeri-ohjelman toteuttaminen –hankkeen tulokset ja
2. sulkea hankkeen kustannuspaikan 7049 ja hyväksyä alijäämän 1 208,89 euroa siirtämisen Valonian kustannuspaikalta 6010.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin

§ 15

Pienten taajamien vesistölähtöiset hulevesiratkaisut Varsinais-Suomessa (PINTAHULEET) -hankkeen päättäminen

VSLDno-2024-326

Valonia toteutti 1.8.2024–30.9.2025 välisenä aikana Pienten taajamien vesistölähtöiset hulevesiratkaisut Varsinais-Suomessa –hankkeen. Hanke toteutettiin tiiviissä yhteistyössä alueen kuntien ja muiden hulevesien parissa toimivien sidosryhmien kanssa.

Tavoitteena oli vahvistaa Varsinais-Suomen kuntien yhteistyötä hulevesien hallinnassa ja siten vesiensuojelussa, erityisesti Saaristomeren valuma-alueella. Hankkeessa järjestettiin työpajoja, seminaareja, webinaareja ja ekskursioita kunnissa hulevesiasioiden parissa työskenteleville ja niistä päättävälle. Tarjoamalla kunnille asiantuntijavetoista apua, tuettiin käytännön kokeiluja, hulevesityön organisointia sekä henkilöstön osaamisen kehittymistä niin yksittäisten ratkaisujen suunnittelussa kuin valuma-aluekohtaisessa tarkastelussa.

Kuntiin välitettiin tietoa parhaista käytössä olevista menetelmistä, erityisesti luontopohjaisista hulevesiratkaisuista ja tuettiin kuntia menetelmien käyttöönotossa. Lisäksi hankkeessa tarjottiin kunnille tukea viestintään. Osana tätä toteutettiin *Huomio hulevesiin* -viestintäkampanja, jolla lisättiin tietoa luontopohjaisista hulevesiratkaisuista ja kannustettiin niiden käyttöön kuntien ja kuntalaisten keskuudessa. Viestinnän avulla pyrittiin vähentämään hulevesien aiheuttamia haittavaikutuksia pienvesissä ja vesistöissä sekä vahvistamaan kuntien valmiuksia ilmastoriskien hallinnassa.

Hanke tuotti kuntiin uusia käytäntöjä hulevesien hallintaan, lisäsi kuntien välistä yhteistyötä, hulevesityön kehittymistä, sekä laadukasta viestintää hulevesistä ja niiden käsittelystä. Verkostomainen toiminta ja hulevesitapaamiset jatkuvat myös hankkeen päättyttyä.

Hanke sai rahoituksen Etelä-Savon ELY-keskukselta, ympäristöministeriön AHTI-ohjelmasta. Hankkeen toteutuneet kustannukset olivat 86 936,24 euroa. Valonian omarahoitusosuus oli 20 % toteutuneista kustannuksista eli 17 849 euroa. Hankkeen kustannuspaikalle jäi ylijäämää 297,72 euroa.

Valmistelija/lisätiedot

Riikka Leskinen, toimialapäällikkö
etunimi.sukunimi@valonia.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus päättää

1. merkitä tiedoksi Pienten taajamien vesistölähtöiset hulevesiratkaisut Varsinais-Suomessa -hankkeen tulokset sekä
2. sulkea hankkeen kustannuspaikan 6068 sekä siirtää 297,72 euron ylijäämän Valonian kustannuspaikalle 6010.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 16

Maakuntavaltuuston jäsenmuutokset, Kustavin kunta

VSLDno-2026-2

Varsinais-Suomen liiton perussopimuksen (mv 18.5.2015) 9 §:n mukaan maakuntavaltuuston jäsenten tulee olla jäsenkuntien valtuutettuja. Koska edustajainkokouksen valitsema jäsen Ilona Ääritalo ei ole valtuutettu, hänen tilalleen on valittu uusi maakuntavaltuuston jäsen.

Kustavin kunnanvaltuusto on kokouksessaan 15.12.2025 § 66 valinnut maakuntavaltuustoon Ilona Ääritalon tilalle uudeksi varajäseneksi Meeri Tengströmin.

Valmistelijat/lisätiedot

Petra Määttänen, hallintojohtaja
Sanna Reuna, hallinnon assistentti
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus

1. merkitsee tiedoksi Kustavin kunnan ilmoituksen.
2. päättää esittää maakuntavaltuustolle tiedoksi, että Kustavin kunnanvaltuusto on valinnut maakuntavaltuustoon Ilona Ääritalon tilalle uudeksi varajäseneksi Meeri Tengströmin.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin

§ 17

Maakuntavaltuuston jäsenmuutokset, Kaarinan kaupunki

VSLDno-2026-3

Kaarinan kaupunginhallitus on kokouksessaan 1.12.2025 § 321 valinnut maakuntavaltuustoon Matti Alanderin tilalle uudeksi jäseneksi Petri Kanniston ja hänen varajäsenekseen Henrik Rentolan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Valmistelija/lisätiedot

Petra Määttänen, hallintojohtaja
Sanna Reuna, hallinnon assistentti
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus

1. merkitsee tiedoksi Kaarinan kaupungin ilmoituksen.
2. päättää esittää maakuntavaltuustolle tiedoksi, että Kaarinan kaupunginhallitus on valinnut maakuntavaltuuston jäseneksi Matti Alanderin tilalle uudeksi jäseneksi Petri Kanniston ja hänen varajäsenekseen Henrik Rentolan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 18

Aluesuunnittelujaoston 15.12.2025 antamat lausunnot ja käsittelemät asiat

Aluesuunnittelujaoston 15.12.2025 pöytäkirja:

- Lausunto Uudenkaupungin 8. kaupunginosan kortteleiden 23 ja 37 asemakaavamuutosluonnoksesta
- Lausunto Uudenkaupungin kaupungille Koiviston ranta-asemakaavanluonnoksesta
- Lausunto Salon kaupungille IBV Suomi Oy:n Salon Aurinkovainion aurinkovoimapuiston rakentamisluvasta
- Suunnittelujohtajan lausunto Varsinais-Suomen ELY-keskukselle Fingrid Oyj:n Lieto-Raisio 400+110 kv voimajohtohankkeen YVA-ohjelmasta

Lausuntopyynnöt, jotka eivät anna aiheutta Varsinais-Suomen liiton lausunnon antamiseen:

1. Loimaan kaupunki: Teollisuustien eteläpuolen ja jätevedenpuhdistamon länsipuolen aurinkoenergian asemakaavan muutos, Ak 1010, 10. kaupunginosa ja 20. kaupunginosa, Loimaa (565/7.11.2025)
2. Maanmittauslaitos: Carunan Naantalinsalmi-Uusikaupunki 110 kV voimajohdon lunastuslupa-asia (588/25.11.2025)
3. Mynämäen kunta: Turun Siirtomurske Oy:n Ruskon kiinteistöjen 704-406-1-408 ja 704-406-1-427 ympäristölupahakemus (594/27.11.2025)
4. Paimion kaupunki: Paimion Mäkilahdentien asemakaavanmuutosluonnos (573 /11.11.2025)
5. Paimion kaupunki: Paimion kaupungin rakennusjärjestysehdotus (578/14. 11.2025)
6. Paraisten kaupunki: Norrholmen-Sivarholmen ranta-asemakaava Nauvon Nötössä (591/25.11.2025)
7. Salon kaupunki: Urheilupuiston asemakaavanluonnos (568/10.11.2025)
8. Someron kaupunki: Ranta-asemakaavan laatiminen kiinteistölle Kopila 761-446-1-62 (564/7.11.2025)
9. Suomen ympäristökeskus SYKE: Suomen tarve osallistua Norjan Heimin ja Auren kuntien ydinvoimalaitosten ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn (601/28. 11.2025)
10. Taivassalon kunta: Tammelan ranta-asemakaavamuutos (570/11.11.2025)
11. Turun kaupunki: Turun Asemanaukion asemakaava (602/1.12.2025)
12. Työ- ja elinkeinoministeriö: Hallituksen esitys laeiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain ja rakentamislain muuttamisesta (604/1.12.2025)
13. Uudenkaupungin kaupunki: Uudenkaupungin Teollisuustien ja Yrittäjätien ympäristön asemakaava (555/4.11.2025)
14. Varsinais-Suomen ELY-keskus: Riihimäen Tila Oy:n Pöytyän broilerikasvattamon laajentamisen YVA-menettelytarve (567/10.11.2025)
15. Varsinais-Suomen ELY-keskus: Kauriskallio Oy:n Someron munituskanalan laajennuksen YVA-menettelyn tarpeellisuus (572/11.11.2025)

-
16. Varsinais-Suomen ELY-keskus: YVA-menettelyn soveltaminen, Peltolan Tila Oy:n broilerikasvattamon laajennus, Pöytyä (576/14.11.2025)
 17. Varsinais-Suomen ELY-keskus: Ruotsin Varbergin uuden ydinvoimalan asemakaavan strateginen ympäristövaikutusten arviointi (577/14.11.2025)
 18. Varsinais-Suomen ELY-keskus: Valtatie 10 Turku-Forssa yhteysväliselvitys (562/6.11.2025)

Ilmoitukset Varsinais-Suomen liiton luottamustoimielimien päätöksistä ovat olleet nähtävillä pöytäkirjojen tarkastusten jälkeen liiton kotisivuilla www.varsinais-suomi.fi otsikon "Päätöksenteko / Esityslistat ja pöytäkirjat" alla.

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus merkitsee maankäyttöjaoston pöytäkirjan 15.12.2025 tiedoksi eikä käytä kuntalain § 92 mukaista otto-oikeuttaan.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 19

Viranhaltijapäätökset

Salassapidettävät tiedot poistettu.

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus merkitsee viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat tiedoksi eikä käytä kuntalain § 92 mukaista otto-oikeuttaan.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 20

Tiedoksi annettavat asiat

Ehdotus

Esittelijä: Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi annettavat asiat tiedoksi.

Päätös

- Maakuntahallituksen kokouksen 23.2.2026 jälkeen jatketaan keskustelua strategialounaalla klo 13.
- Iltakoulu vesien ja voimien maakuntakaavasta 24.2.2026 klo 17 (hybriditilaisuus).

Muutoksenhakukielto

§1, §2, §3, §4, §6, §7, §8, §11, §12, §13, §14, §15, §16, §17, §18, §19, §20

Muutoksenhakukielto

Tästä päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Oikaisuvaatimus

§5

Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kuntalain 134 §:n 1 mom. mukaisen kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntayhtymän viranomaisen päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Varsinais-Suomen liiton maakuntahallitus
Linnankatu 52 B
PL 273
20101 Turku
sähköposti: kirjaamo@varsinais-suomi.fi

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava kuntayhtymän kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (1455/2015) nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 310 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, eli hyväksyy valittajan vaatimukset.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Oikaisuvaatimus

§9, §10

Oikaisuvaatimusohje

Valitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

1. yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
2. sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
3. sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Tiedoksianto sähköisesti

Hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti. Asianosainen on saanut tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.

Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä klo 16.15.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai

käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön osoitteeseen Varsinais-Suomen liitto, PL 273, 20101 Turku, kirjaamo@varsinais-suomi.fi.

Valituksen toimittaminen, markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annettussa laissa (13/2003) säädetään. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä,

itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Markkinaoikeuden osoite:
Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
markkinaoikeus(at)oikeus.fi